

PHILIPPE PARASKEVAS'

Iovasbemutatókra vonatkozó javaslatai

Beszélgetés

PHILIPPE PARASKEVAS ELSŐSORBAN AZÉRT JELENTETTE MEG AZ „AZ EGYIPTOMI LEHETŐSÉG” CÍMŰ KÖNYVET, HOGY EZZEL BIZONYOS TENYÉSZTÉSI ELKÉPZELÉSEKRE HÍVJA FEL A FIGYELMET. A KÖNYV KRITIKÁT FOGALMAZOTT MEG A LOVASBEMUTATÓK GYAKORLATÁVAL KAPCSOLATBAN, AMELYEK JÓL BEVÁLT HELYSZÍNEI A TENYÉSZTŐI MUNKA ÉRTÉKELÉSÉNEK. LEÜLTÜNK A SZERZŐVEL, HOGY BESZÉLGESSÜNK A LOVASBEMUTATÓK VÁLTOZTATÁSÁVAL KAPCSOLATOS ELKÉPZELÉSEIRŐL.

AHW: ÖN HARMINC ÉVE LÓTENYÉSZTÉSEL FOGLALKOZIK. MI KÉSZTETTE ÖNT, HOGY ÍRÓVÁ ÉS A VÁLTOZÁSOK TÁMOGATÓJÁVÁ VÁLJON?

PARASKEVAS: Hiszek a gondolatok erejében és a hosszú távú hatásában. Szintén hiszek a tenyésztők többségének jó szándékában és a hírnevében. Kezdeként nem találtam megfelelő útmutatást a rendelkezésre álló legnépszerűbb szakkönyvekben. A tenyésztés továbbfejlesztése szellemében elhatároztam, hogy egy alternatívát nyújtok a kezdőknek a status quo ellenében.

AHW: ELSŐ KÖNYVE, AZ EGYIPTOMI LEHETŐSÉG NAGYON KRITIKUS VOLT A LOVASBEMUTATÓKKAL KAPCSOLATBAN. SOK OLVASÓJA, KÖZTÜK A TENYÉSZTŐI TÁRSADALOM SZÁMOS TAGJA HASONLÓAN KRITIZÁLJA EZEKET A BEMUTATÓKAT. A KÖNYVÉNEK A FACEBOOK OLDALA A 75000 CSATLAKOZÓVAL AZ ARAB TELIVÉREKKEL KAPCSOLATOS SZÁJTOK EGYIK LEGLÁTOGATOTTABBJÁVÁ FEJLŐDÖTT. KÉREM, OSSZA MEG AZ OLVASÓINKKAL AZ ELKÉPZELÉSÉT A TENYÉSZTÉS BEMUTATÁSÁT ILLETŐEN.

PARASKEVAS: Egy igazi alternatívára van szükségünk, egy új paradigmára. Meg kell mutatni az Arab telivéreket, mind a szépségükért mind pedig a használhatóságukért, ahelyett, hogy különválasztanánk ezeket a területeket. Ennek

érdekében a bemutatónak egy célt kell szem előtt tartani, kihangsúlyozni az Arab telivérek lényegét. Ilyen módon ez a terület remélheti, hogy visszaszerzi azt a figyelmet, amely az utóbbi évtizedekben eltávolodott a bemutatóktól, és egyidejűleg megold számos olyan tenyésztést gyötrő problémát, amely a bemutatókból és a hatásaikból származtatható.

AHW: HOL KEZDENÉ?

PARASKEVAS: A bírálati szabályokkal és gyakorlattal. Nem tudom eléggé hangsúlyozni a csodálatomat a legjobb professzionális bírálók irányában. Az ő tapasztalatuk elengedhetetlen a tenyésztés jövője szempontjából és naponta tanulnunk kell tőlük a tenyésztői életünk során. Ezt kihangsúlyozva, a legjobb bírálók legjobbjai is csak a jelenlegi rendszert tudják alkalmazni, de a mostani rendszer nem a megfelelő módon ad értékelést az Arab telivérekről. A rendszer a lovak megjelenésére helyezi a hangsúlyt a használhatósággal szemben, és figyelmen kívül hagy néhány alapvető dolgot.

AHW: MIT VÁLTOZTATNA MEG?

PARASKEVAS: Kezdjünk minden bírálatot a kötőféknél a lábakkal. Igen, a lábak legyenek az elsők. Megfelelő

lábak nélkül, amelyek a patáknál kezdődnek, a többi már lényegtelen. Tegyük a mércét minimum a tizenhetes értékhez az általánosan használt 20 pontos skálán a lovaknál azért, hogy a felső kategóriás versenyben maradjunk. Hagyjuk ki a többiekét a versenyzésből illetve a „legjobb tíz” kategóriájára jogosultságból. Ez a reform önmagában már segíteni fogja a tenyésztést egy évtizedig. Néhány görbe lábú ló továbbra is megkaphatja a „legklasszikusabb fej” helyezést egy speciális kategóriában, de a kizárás az általános versenyzésből jelzés lehet a világ tenyésztőinek. Visszaállíthatja, ami a legfontosabb követelmény kellene legyen, ami az Arab telivérnél a használhatóság képessége.

A láb az előfeltétel, azonban senki nem állítja, hogy ez az egyedüli faktor. Amint az első szűrés megtörtént, a bíráló folytatódhat a következő szinten, ami az Arab telivérekre vonatkozó általános csontozati megfelelés értékése (de például nem érvényes a saddlebred fajtára; itt a megfelelési értékelés „igaz” típusú)

Az értékelés során a lovakat nem kényszeríthetjük (például ostor használatával), hogy szobor módjára mereven álljanak a bírók előtt. Mindenki, a bírók, a tenyésztők, a lótulajdonosok, de még a legalkalmibb megfigyelők is ismerik azt, hogy ez a póz a hibás csontozat problémáinak elrejtését célozza. Ha komolyan vesszük a tenyésztés jövőjét, akkor ez a módszer tiltandó. Az értékelésnek természetesen tartalmaznia kell a fej és a fejtípus bírálatát. Igen, a szép fejet díjazni kell, díjazni kell akár 20 ponttal, ha megérdemli, de ne emeljük ezt a faktort döntő szemponttá.

AHW: A TÍPUSRÓL BESZÉLVE, ÖN SZERINT LÉTEZIK EGY IDEÁLIS, EGYSZERŰ MEGFELELŐSÉGI NORMA?

PARASKEVAS: Érdekes könyvek egész fejezeteket szentelnek ennek a témának. Én a változatosság mellett vagyok. Ha ezek a legendák a mai napig velünk élnek, akkor senki ép elmével nem érvelhet, hogy Nazeer előbbre való, mint Sid Abouhom, vagy Bask mint Khemosabi, és fordítva. Természetesen mind szükséges elemei a lovaink komoly tenyésztőinek. A változatosság fenntartása szükségessé teszi, hogy tenyésztők, bírálók vegyék tudomásul a törzsek és apai vonalak különböző jellemzőit. A lovakat a továbbiakban nem szabadna az „ideális” prizmáján keresztül megfigyelni. Inkább a gyökereik egyik hű képviselőjeként kell rájuk tekinteni.

AHW: MI A HELYZET A MOZGÁSSAL?

PARASKEVAS: A mozgás fontos, de nem korlátozódik csupán az ügetésre. A mozgás nem értékelendő az lovasz képességei alapján. Éppen elég, hogy lépést tartsanak a lovakkal egy ügetés során. Ez mesterkélt és idegen az Arab telivér természetétől. Egyedül ennek a tényezőnek a hibás kezelése már elrontja a tenyésztést. A lovasbemutaton a mozgás csak megfelelő szabadságfokkal értékelhető. Szabadság teremt lehetőséget a bírálóknak további betekintésre minden egyes ló típusa, megfelelése, lényege és besorolása tekintetében.

AHW: NEM LENNE EZ TELJESÍTHETETLEN AZ IGÉNYBE VETT IDŐ MIATT?

PARASKEVAS: Nem, hogyha kizárjuk a hibás könyökű lovakat, a lovakat, amelyek nagyon alul vagy hátul vannak, lovakat, amelyek olyan módon haladnak, hogy soha nem lehet őket meglovagolni, stb. Én úgy tekintem, hogy a mozgás (szabadság) a verseny megkoronázása, ami annak az érdekében kell történnjen, hogy meghatározzuk az első tíz pozícióját (illetve megkoronázzuk a bajnokot) miután az

első tízet kiválasztották. Jegyezzük meg, hogy a klasszikus szépség sok eleme legjobban szabadon határozható meg. Az igazi sivatagi ló úgy tűnhet, hogy nagyon különbözőnek mutatkozhat a teljesítménye csúcán. Amikor a légzési kapacitást az orrlyukak változó mérete mutatja, ez arra utal, hogy a ló akcióban van, hogy az Arab telivért a szépsége pontozásával kell bírálni. Ilyen helyzetben egy jó szem nagyra tűnik, makeup vagy borotválás nélkül, mert a ló önmagát adja (szemben a rettegett lovásztól, akitől tart). Ebben a helyzetben a szépség korrelál a hasznossággal. Továbbá, a szabadság teszi lehetővé a bírónak, hogy megismerjék az adott ló vágóját, ilyen módon helyreállítva a természetes sivatagi testtartást elődleges szerepét a tömegek számára kellemes ügés mellett. A szabadság a közönség kedvence és biztosan visszahozza a lovas versenyek iránti lelkesedést. A szabályok igazítása szükséges lehet, hogy a helyszínt vonzóbbá tegyék a tenyésztők számára, de ez nem lehet túl bonyolult. Néhány tenyésztő tiltakozhatna. Miért? Biztos, hogy a „nyertes” fell kell, hogy álljon a társaihoz, amikor szabaddá válik, különben megkérdőjelezhetjük, miféle verseny is ez?

AHW: EZ SZINTE KIKÜSZÖBÖLNÉ A „FELÁLLÁST”?

PARASKEVAS: Ez remélhetően kiküszöbölné az goromba ostorozást, a ló szívében elültetett félelmet (hogy garantálja az engedelmességet) ami a mostani rendszerben történik. Én szintén javaslom a kamerák felszerelését a bemelegítő területeken és az istállókban minden fontos eseménynél, hogy észleljük a lovakkal szembeni esetleges helytelen bánásmódot. Ha egy speciális alap létesülne e cél érdekében, az sok adományt szerezne.

AHW: ÖN ÚGY GONDOLJA, HOGY A LOVAKKAL LEHESSEN LOVAGOLNI. BELEVENNÉ A SAJÁT RENDSZERÉBE A LOVAGLÁST? VAGY ELFOGADJA A NYILVÁNVALÓ ELTÉRÉST A TENYÉSZTÉS SZEMPONTJÁBÓL A LOVAGOLT ÉS A FUTÓSZÁRON FUTTATOTT LOVAK KÖZÖTT?

PARASKEVAS: Ez a kétféle Arab telivér amiről Rosemary Archer és mások írtak. Egyrészt meg vagyok győződve a lovaink sokoldalúságáról. Másrészt, erősen kifogásolom azt az elképzelést, hogy a követelmények kölcsönösen

kizárják egymást. Az egész a megfelelő tenyésztésen múlik. Azok, akik a tenyésztés során nem helyeznek súlyt mind a szépségre mind a hasznosíthatóságra, gyakran csak egy kritériumrendszerre összpontosítanak a másik kárára. Napjaink egyik leginkább elhanyagolt területe az Arab telivérek lovaglási képessége illetve még gyakrabban ennek a hiánya. Tény, hogy sokan, akik lovat tartanak a saját kedvtelésükre, büszkén lovagolják a lovaikat. Ugyanez nem mondható el azokról, akik leginkább a küllemükért tenyésztik a lovakat. A lovas bemutató ma is a legfontosabb helyszín a tenyésztők számára, és nem lehet eléggé hangsúlyozni a veszélyét annak, hogy az értékelés kritériuma más és más a funkcionális Arab telivérek és a küllemre bírált Arab telivérek esetén. Régóta annak a pártján állok, hogy a lovagoltatás egyenlő szintre kerüljön a vezetéssel, miközben a szakma azt hangsúlyozza, hogy ez drága és nem praktikus. Még ha el is fogadjuk ezt az érvelést, akkor sem lehet ez a végső szó.

AHW: TEHÁT MIT TENNE ÖN?

PARASKEVAS: Ha elismerjük, hogy esetleg drága és nem praktikus bemutatni a lovaglási képességet minden egyes bemutatón, akkor sem túl nagy elvárás, hogy azon érett lovak, akik az „első tíz” hely valamelyikére aspirálnak a nemzetközi mezőnyben, legyenek képesek bizonyítani, hogy alkalmasak a komoly lovaglásra. A tenyésztői szervezeteknek a saját érdekükben kell elmozdulni a remény álláspontjáról a nyergelt lovaikkal kapcsolatosan. Egy minősítés szükséges a száron vezetett érett lovak részére. Javaslatom szerint egy 50 mérföldes futás megfelelő lehet. Síkvidéki verseny szintén jó lehet. Végére is a lengyelek a legtöbb fiatal lovukat pályára állítják. A gyakorlat, amely a szigorú tréninget és teljesítményt követel, mint például a díjlovaglás és a lovas versenyek, szintén megfelelő minősítők lehetnek. Ha egyszer bemutatom egy lovam a megújult lovasbemutatón, annak először meg kell csinálnia a Tevis kupát. Azok a lovak, amelyek bizonyították a képességeiket nyergelt állapotban, bónusz pontokkal lépjenek be a bemutatóra azokkal a lovakkal szemben, akik egyszerűen a kertjeink lakói vagy az istállóikban élnek. A csodás lovak, akik bizonyítják, hogy meg tudják tenni mindazt, amit egy Arab telivérnek tudnia kell, értékesebbek azoknál, mint akik a kötőféken érik el a díjaikat. Gondoljunk arra, a mellkas szélesebb kell legyen, a csöves csontok rövidebbek,

a háta rövidebb és erősebbek, a hátsó részek észrevehetően erősebbek és szabályosak.

AHW: AMIT ÖN JAVASOL AZ FORRADALMIAN ÚJ ÉS A TENYÉSZTÉS TÖBB TERÜLETÉNEK A BELEEGYZÉSE LENNE SZÜKSÉGES. REÁLISAN EL TUDNÁ KÉPZELNI, HOGY AZ EMBEREK ÖSSZEFOGNÁNAK, HOGY EZT, VAGY MÁS JELENTŐS VÁLTOZTATÁST TÁMOGASSANAK?

PARASKEVAS: Hiszem, hogy széles az egyetértés a reform szükségességét illetően. Lótenyésztők kisebb és nagyobb szervezetei alulról jövően szerveznek párhuzamos rendszereket. Egyre több lovas eseményt és versenyt rendeznek úgy, hogy a rendezvények azoknak a hatáskörén túl szerveződnek, akik a szervezésért elméletileg felelősek lennének. Ez annak a jele a nyilvánosság oldaláról, hogy ezeknek az eseményeknek vonzónak kell lenniük. Sok tisztességes ember távozott a tenyésztésből a frusztráltság miatt. Egyidejűleg, létezik egy lefelé tartó spirál, ami gyengíti a piacot. Ironikus, hogy a kevés pénz, ami az Arab telivérekben rejlik, egy áldás lehet álruhában. Sokan, akik egyébként védtek a status quot, régóta most először elvesztették a motivációjukat, hogy a reformok útjába álljanak. Sok erős szereplője az üzletnek most olyan lelkes a reformokat illetően, mint az alulról kezdeményező tenyésztők. Ragadjuk meg a pillanatot együtt. Itt az idő a cselekvésre.

AHW: AZ AHA-TÓL AZ ECAHO-IG AZ USA MINDEN FONTOS ESEMÉNYSZERVEZŐJÉNEK NEHÉZSÉGEI VANNAK MÉG A LEGEGYÉRTELMEBB SZABÁLYOK MEGVÁLTOZTATÁSÁVAL KAPCSOLATBAN IS. HOGYAN GYÚJTENÉ ÖSSZE AZ EMBEREKET, HOGY AZOKAT A HATÁROZOTT VÁLTOZTATÁSOKAT ELÉRJE, AMELYEKET JAVASOL?

PARASKEVAS: Csak a széles alapokon nyugvó reform hordozza magában a siker lehetőségét. Az Arab telivért tenyésztő közösség minden részének és minden érdekelt félnek nélkülözhetetlen a hozzájárulása a reformokhoz. Akkor számíthatunk elfogadásra, ha az összes említett érdekelt belátja, hogy a változás az ő érdekét is szolgálja. Képzeld el egy nemzetközi konferenciát a tenyésztésben érdekelt minden fél képviselőjével, akik a tanácskozástól egy a gyakorlatban fontos reformcsomag tervezéséig akarnak eljutni. Ezek után kiadnak egy javaslati anyagot. A résztvevők széleskörűen elismert vezető képviselői a felelős tenyésztői szervezeteknek, tapasztalt bírác, elismert

kis és nagy tenyésztők, tudományos szakemberek, kutatók és gondolkodók. Ezek a résztvevők minden lehetséges földrajzi területről jönnének. Mindegyikük számára előnyösnek kell lenni a teljes reformcsomagnak, még akkor is, ha a kedvező hatás csak hosszú távon valósulhat meg.

AHW: EZ EGY NAGYON AMBICIÓZUS TERV. KI ÁLLÍTANÁ ÖSSZE A KONFERENCIA NAPIRENDJÉT?

PARASKEVAS: A napirendben előzetesen kell megállapodni, nem lehet a tanácskozáson rögtönözni. A konferencia nem lehet a helyszíne szónoklatoknak vagy frusztrációk kinyilvánításának. Eljött a cselekvés ideje. Közreadtam a saját javaslataimat, de sok más ötlet még ismeretlen. A tanácskozásnak kell kikristályosítani azon okos emberek ötleteit, akik a tenyésztés igaz elkötelezettjei. A rendezvényhez szükséges egy szponzor és számos olyan személy, akik elősegítik a sikerességét. Ők együtt fogják a napirendet megállapítani.

AHW: EGY ILYEN KONFERENCIA ÖSSZEFÜGGÉSÉBEN, FELTÉTELEZVE, HOGY A DELEGÁLTAK MEG TUDNAK MAJD EGYEZNI A VÁLTOZÁSOKRA VONATKOZÓ JAVASLATOKKAL, MIRE SZÁMÍT, MI FOG TÉNYLEGESEN TÖRTÉNNI? EZEK AZ AJÁNLÁSOK EGY SZERVEZETET SEM KÖTHETNEK MEG.

PARASKEVAS: Természetesen, a tenyésztői szervezeteknek nagy testületeik vannak, akiknek szavazni kell minden változtatási csomag vonatkozásában. Könnyen elképzelhető, hogy bármely változtatásra vonatkozó terv elakad a bürokrácia malmaiban. Ez azt jelentené, hogy az erőfeszítés fölöslegessé válhat? Nem, hogy ha figyelembe veszi egy ilyen ajánlati lista erkölcsi erejét. Eddig még soha nem volt olyan, amikor egy nagy szakértői testület egyetértett volna egy ilyen átfogó reformcsomag esetén. Képzelje el például a hatását egy olyan dokumentum megjelentetésének, amely innovatív

lépéseket ismertet, amik hatékonyan megváltoztatnak nemkívánatos gyakorlatokat, miután jóváhagyták őket a képzési testület elismert tagjai, túl a kiválasztott bizottsági tagokon. Azt gondolom, ez lenne az arany szabálya a korrekt kiképzésnek és gondozásnak, amely a nyilvánosság nyomására alakult ki. Minden lehetséges, ha adott egy jövőkép, adott az elszántság, rendelkezésre áll a tárgyalásra vonatkozó szándék, ami a tenyésztés jövője érdekét szolgálja.

AZ EGYIPTOMI PARASKEVAS ARAB TELIVÉREK

Dahshur – Giza – Egypt

Email: author@philippeparaskevas.com

www.PhilippeParaskevas.com

FIATAL PARASKEVAS ARAB TELIVÉR KANCÁK SIVATAGI LOVAGLÁS KÖZBEN

SZERKESZTÉS ÉS KIADÁS: ARABIAN HORSE WORLD, 05/13

7 • PARASKEVAS • ARABIAN HORSE WORLD